

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saksen, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VEĽJA LIST ZA ZDРУŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—: ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHElsea 3-1243

Miroljubnost

Naši zgodovinarji dokaj rado povdajajo v svojih spisih in govorih, da je naša republika miroljubna dežela in da so našim bivšim in sedanjim politikom vsa ljudstva, ki so po osvojevalec zatirana, vedno pri sru. Tako je namreč bilo v prejšnjih časih, toda glasom poročil dnevnega časopisa sedaj ni več tako, ker inače bi vodje naše inostrane politike ne nastopali tako vzajemno z vodji Anglike, kateri se vedno vmejuje v vprašanja drugih narodov, kar nam v novejši dobi pokazujejo politični nastopi Anglike v vprašanjih Grške, Rumunske, Bolgarije in Jugoslavije, oziroma v zadehah, ki se tičejo zgolj le prebivalstva na Balkanu.

Ako razmotrivamo našo zgodovino, potem se uverimo, da zgoraj omenjena miroljubnost tekom naše zgodovine, ni bila baš miroljubna v smislu demokracije. V letu 1812 se je namreč Anglia bojevala po vsej Evropi, da olhrani svoje ideje in nazore o demokraciji in tedaj je naša mlada republika napadla Anglico. — Ko so lastniki sužnjev pri nas zahtevali, da se njihova dežela poveča, pričela je naša republika večno proti — Mehiki, in si je tem povodom prilastila velikanska ozemlja, ki so bila prej last Mehike in ki tvorijo sedaj naše države na jugozapadu, zapadu in ob Pacifiku. — Radi zahtev newyorskih podjetnikov in lastnikov sladkornega trusta, pričela se je vojna proti Španski, katera je v tej vojni izgubila svoje kolonije, nakar je španska vlada dobila od nas petnajst milijonov dolarjev, da tako plača obresti na španske hunde, katere je dolgovala našim bankarjem. Cuba je potem v gospodarskem pogledu postala nekaka last sladkornega trusta. — V letu 1916 so naše bojne ladje odpluhle v pristanišče mehikanskega mesta Vera Cruz, katero mesto so potem brez napovedi obstreljevale. Tem povodom je bilo tamkaj ubitih nekako sto ljudi — med njimi mnogo žensk in otrok. — Na podlagi sličnih zahtev, je kasneje naša vlada poslala naše mornarično vojaštvo v Srednjo Ameriko, oziroma v tamošnje republike, kjer so se tamšnje vlade morale podati. — Naše vojaštvo se je moralno tudi bojevali na Kitajskem v prid petrolejskih koristi in naše vojaštvo je tam ostalo, dokler se ni umaknilo in ostavilo deželo radi — Japonev.

Vse omenjene države so bile v vojaškem smislu slabotne in se niso zamogle upreti prihodu naše vojne sile. Toda istodobno se je vedno povdajalo, da je naša dežela miroljubna, kajti naša proglašitev neodvisnosti izjavlja, da "so vsi ljudje na svetu jednako rojeni". Kljub temu so pa naši predniki odobravali suženstvo v naših južnih državah kar dolgo vrsto let in še dandanašnji velik del našega prebivalstva na jugu nima volilne pravice. — Prebivalstvo otoka Puerto Rico, že več let zahteva neodvisnost, toda neodvisnost ni dobilo in mora še vedno živeti v siromaštvu in okoliščinah, ki niso spodbobe našemu prebivalstvu. — Otoče Hawaii je last petih rodbin, in ko je tamšnje domače prebivalstvo zahtevalo neodvisnost, temu prebivalstvu nismo pomagali.

Lepo je govoriti o svobodi, toda v imenu svobode pomagati nekoikim parazitom, medtem, ko mora na tisoče delavcev živeti v siromaštvu ali pa za malo plačo delati za božte ljudi, ki nikdar ne gredo v strelne jarke, nikakor ni lepo in hyalevredno. — Morda se bodo razmere spremenile, — sedaj, ko imamo — atomske bombe . . .

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje angleščine.

Za ameriške Slovence sestavil

Dr. F. J. KERN

avtor Angleško-slovenskega Besednjaka

Cena \$2.— s poštnino

Knjiga je ilustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th St., New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Zakaj se je boril eden od ameriških Japoncev

F. L. I. S. — Common Council

Vsakdo se spominja kako je tokom prvih mesecov po Pearl Harborju ameriška armada odredila evakuacijo japonskih naseljencev in japonskih Amerikanecov iz krajev ob zapadni obali v notranjost dežele. — (Te odredbe so bile v veljavni do septembra letosnjega leta.)

Značilno je, da sta bila dva od vsakih treh izseljencev v Ameriki rojena. Mnogi od teh so bili razočarani ter se jih je polotilo malosrčje in to ne le radi nenadnega pretrganja njih normalnega življenja, pač pa tudi radi pečata neloyalnosti, ki je bil z izselitvijo prisoten nanje. Mnogi so seveda v celo zadevo na znanje z razumevanjem in pogumom zavedajoč se nedostatkov nekaterih svojih lastnih ljudi, ter nedostatkov armadne politike same v tem oziru. V tem pogledu nam je dober vzgled eden od japonskih Amerikanov, ki ga to postopanje nipočela in ki je prvi Američan japonskega porekla, ki je prejel odlikovanje reda Distinguished Flying Cross. Ta Američan japonskega izvora je Ben Kuroki.

Ben Kuroki-jev položaj je bil sicer nekoliko drugačen od položaja onih japonskih naseljencev in domaćinov na zapadni obali, ki jih je prizadel armadna odredba. Njegov dom je bil v državi Nebraska in zato njegove družine ni zadelna omenjena odločba preselitve. Njegov oče se je preživil s predelovanjem semenskega krompirja in sladkorne pese. Mladi Kuroki je bil rojen v tej deželi in je torej pripadal takozanim Nisei ali drugi generaciji v Ameriki naseljenih Japoncev. Bil je domačin, tukaj rojen državljan in je rastel ter bil vzgojen kakor vsak drug povprečen ameriški deček. V kraju kjer je živel so ga vsi poznali kot takega, in ko je bila Amerika napadena, je reagiral nato prav tak kot katerikoli drugi američanec. Tako drugi dan po napadu se je odpeljal s svojim bratom v 150 milij oddaljen kraj, kjer sta oba prostovoljno stopila v vojaško službo. Ben je moral kaj kmalu spoznati kaj pomeni biti Američan japonskega pokoljenja v vojnem času. Ko se je peljal z vlakom v vojaško taborišče so nekateri potniki glasno vprašali, kaj da dela ta Japonec v ameriški uniformi?

"Stvar me je silno dirnila" je dejal, ko je pred nedavnim govoril pred avdijenco foruma, katerega je priredil list New York Herald-Tribune v mestu New Yorku. "Spoznal sem nedenadno", je nadaljeval, "da neglede kje sem bil rojen ali kaj je bilo v mojem sreču tem ljudem sem bil tuje... ne, nikdar ne bom mogel poznačiti tistega potovanja v taborišče."

Ben je zaprosil za službovanje pri zračni sili in je bil tja tudi prideljen. Poslan je bil preko morja kot član pisarniškega objeta bombne skupine. To je bilo v onih dneh, ko je bila Anglia močno bombardirana in je bilo pomanjkanje letalskih topničarjev občutno. Ben se je tedaj priglasil prostovoljno za topničarja letalnih tipa Liberator. Učil se je natanko pet dni, ko je bil poslan s svojo skupino v Severno Afriko. Napravil je 25 poletov, vključivši smrtni nevaren polet nad rumunsko oljno poljo. Po tem poletu nad petroplejska polja v Ploestri, je imel pravico iti domov. Pa ni šel temveč je napravil nadaljnih pet poletov.

Ko se je končno povrnih v Nebraska, se je počutil, kot je sam dejal, kakor otrok na Božični dan. Vsi so mu segali v roke in si ogledovali njegove našitke.

Potem je bil poslan v Denver in tam je doživel novo poenjanje. Nekdo mu je zabrusil v obraz surovo besedo ter dejal, da se ne bo vozil v istem taksiju z njim... "Videl je debro", je dejal Ben, "da sem letalec in moji našitki so mu povedali, da sem bil v akciji preko morja, toda ga ni mogočo da me ne bi zlобno napadel s psovki. Skoro bi se bil zjokal od jeze, tako me je razpalilo. In za tem dogodkom sem bil odločen, da moram iti nad Tokijo za vsako ceno."

Tri mesece je poskušal Kuroki dobiti dovoljenje, da bi šel v borbo na Pacific in tri mesece so mu dopovedovali, da to ni mogoče, ker je pač japonskega pokoljenja. Vsa vojaška pravila so bila proti. Toda dobili so se nekateri vplivni možje v Kaliforniji ter v Nebraski in tako so mu pridelovali odlikovanje reda Distinguished Flying Cross. Ta Američan japonskega izvora je Ben Kuroki.

Kmalu sem bil prideljen posadki bombnikov tipa B-29 in osrčilo me je, ko sem polagoma srečeval vedno več posameznikov, ki niso imeli v sebi predsedkov ter niso sodili člani. Ali smo menili tudi mnogi izmed nas, ki smo se borili v tej vojni. Sli smo, da vsejemo same ki bo obrobljeno mir, človeško dostojnost in pravico za naše družine doma in za naše otroke.

"V srednji šoli v Nebraski so nas učili, da je Amerika dežela, kjer je verska in politična svoboda za vse, neglede na barvo, ter versko ali rasno pripadnost. Zato sem šel nad Tokijo. Boril sem se za moj rodno deželo Ameriko, v kateri so me učili, da so vsi ljudje enakovredni dokler ne dokažejo nasprotno. To je staro ideja: tam pri nas v Hershey, Nebraski, kjer je moj dom".

polju, niti ne trdim, da bi vam

mogel povedati kaj več kot katertoli drugi mladeniči iz Nebraska. Vem pa tole: V tej vojni sem se boril skupaj z najrazličnejšimi boriči — s poljskim topničarjem, židovskim inženirjem, nemškim bombardirjem, ter tudi s polnokrvnim Indijancem iz Dakote. Videl sem ranjene može in neglede iz katere dežele so prišli sem nujniki starci očetje, njih krije bila vedno enaka, istobarvana... In neglede hkrati veri so pripadali, v svojih bolečinah so izražali vsi isto agonijo trpljenja.

"Vsega skupaj sem napravil 58 bombnih poletov in radi tega se moje roke še zdaj trsejo v ponovi pogoste ne morem spati. Rad bi se vrnil domov v Nebraska, da bi pozabil vojno, ter legal malo v senco pod drevje in se spočil. Ali težko je realizirati, da vojna zame in za mnoga drugih, ki so tujega izvora, še ni končana. Dokler imamo v svoji sredini predsedkov in mržnje polnih ljudi, se mora naša borba nadaljevati. Tam v Nebraska, na naši farmi, smo vedeli, ko smo sejali spomladni semeni, da bomo imeli jeseni pridelek. Tako smo menili tudi mnogi izmed nas, ki smo se borili v tej vojni. Sli smo, da vsejemo same ki bo obrobljeno mir, človeško dostojnost in pravico za naše družine doma in za naše otroke.

"V srednji šoli v Nebraski so nas učili, da je Amerika dežela, kjer je verska in politična svoboda za vse, neglede na barvo, ter versko ali rasno pripadnost. Zato sem šel nad Tokijo. Boril sem se za moj rodno deželo Ameriko, v kateri so me učili, da so vsi ljudje enakovredni dokler ne dokažejo nasprotno. To je staro ideja: tam pri nas v Hershey, Nebraski, kjer je moj dom".

Iz Madžarske

Pred madžarskim ljudskim sodiščem v Budimpešti je bil obsojen na smrt Ferenc Székely, ki je bil zadnji hitlerjevski velik večjak na tem ali onem izredno življeno.

Iz Madžarske

Pred madžarskim ljudskim

sodiščem v Budimpešti je bil obsojen na smrt Ferenc Székely, ki je bil zadnji hitlerjevski velik večjak na tem ali onem izredno življeno.

Pred 3 tedni smo imeli sv.

mašo zadušnico za pokojnega

Tomaža, in na 30. decembra bo

pogrebna sv. maša za pokojno

mamo Frančiško Obervalder

in sicer pri 8-mi sv. maši zjutra na Osmi.

Pred 3 tedni smo imeli sv.

mašo zadušnico za pokojnega

Tomaža, in na 30. decembra bo

pogrebna sv. maša za pokojno

mamo Frančiško Obervalder

in sicer pri 8-mi sv. maši zjutra na Osmi.

Rajnjam trpinom mir in po-

koj, sorodnikom iskreno soža-

lje pri tej nadomestljivi iz-

gubi. — Poročevalc.

Prezidno okrožje

VIŠJE ŠOLSKI BUS IN TROLLEY

ODJEMALCI

MORAM ŽRTVATI, ZMERO

Poklicite LE 4-9467

29 East 104th St. N. Y. C.

(242—244)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Candy & Luncheonette

IZVRSNO OKROŽJE

VIŠJE ŠOLSKI BUS IN TROLLEY

ODJEMALCI

MORAM ŽRTVATI, ZMERO

Poklicite LE 4-9467

29 East 104th St. N. Y. C.

(242—244)

RECEPTE VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00

STANE SEDAJ

3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ime jedi

pa tudi kakor se imenuje v jeziku kakega naroda.

Ta knjiga (z indeksom) je nekaj posebnega za one,

ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim-

Pismo iz stare domovine

IZ JAVORNIKA p. JESENICAH

Warren, Ohio. — Prejela sem pismo od svakinje, brata in njegove hčere, — pismo od treh ljudi pisano — in vsak je po svojem povedal, kako je bil pod nemško okupacijo. In ker vidiš, kako se tukaj ljudje zanimajo za pisma iz Jugoslavije, sem se namenila ga Vam poslati, da ga prihvate v "Glas Naroda". Vem, da bo zanimal Gorjence. Pismo je prišlo iz Javornika pri Jesenicah od Antonu Bosselle. Gotovo se več Jeseničev spominja tega imena.

Mary De Filippo.

Draga nam Mici!

Z velikim veseljem smo sprejeli Tvoje pismo. Hvala Bogu, da so prišli zoper časi, da se lahko drug drgnemu pismo. Veseli nas, da ste zdravi. Pri nas smo pa na žalost izgubili

27. aprila pri zadnjim bombardiu napadom našo ljubo Mileno.

Nasproti jeseniškega kolo-dvora, tista železniška hiša, se je ena stena porušila nanjo. Dobili smo jo že tisti dan. Ta ko je pokopana pri atu in mani. Pustila je pa 9 mesecov starega fantka. Sedaj imamo namesto Milene enega najmljnega reveža. Silvica je bila pa tudi 3 mesec v zaporu v Begunjah, 15 let je bila stara. Sedaj je pa preej bolehna radi prehrane, saj so jih dajali samo kolarabo in repo — saj še živali ni hotela jesti. Sreča je bila, da je bilo konec, če ne bi jo poslali v Nemčijo. V Begunjah so jih več tisoč postrelili. Pretepal so jih, pa tako, da bode marsikateri imel za zmiraj spomin na kulturne Nemce.

Od Tončeve mož je bil pa 13 mesecov pri partizanih; sedaj je zoper zaposlen v tovarni. Mi-

ci, ona je v Jugoslaviji študirala za učiteljico,

so jo pa Nemci prve dne hoteli seliti, potem so jo poslali delat za 3 mesec, potem je prišla domu, je šla zoper v solo, je pa slovensko govorila in so jo za 1 leto zoper v arbeits službo poslali. Pa je vse najslabša dela mogla opravljati, tako je preej slabega skozi mogla trpeti. Potem je prišla domu, in je bila v službi za knjigovodstvo par mesecov in lansko leto, v oktobru, je šla v partizane. Ima maršikaj za povedati, pač je bila zmiraj Nemcem na poti. Sedaj je prišla nazadnje le do svojega cilja, da bude začela učiti. Tako sem Ti popisala nekoliko, imela bi še veliko za povedati, pa samo slabih stvari, dobrega nismo več doživel. — Sprejeti vti vajsrečnejše pozdrave in poljube od nas.

Jaz kar mislim, da nas boš lepega dne prišla pogledat. Upam, da se ne motim??

Te prav prisrčno pozdravljam in poljubjam — Marija.

ma tudi trda predla. Že preje smo bili navdušeni za naše Partizane, a potem, smo bili še bolj. Kar smo mogli smo vtrgalji od ust in od oblike, da smo nudili našim borcem. Kmetje so vozili kar z konji in voli v gore našim ljudem, kateri so pa tudi nudili tak odpor sovražniku, da bomo večno ponosni nanje.

Ta uboga naša Paula, že lansko leto je tako slabo videla, da ni nobenega poznaš, sedaj pa prav nič ne vemo, kaj je z njo. Pošta namreč nič ne gre v nemško Avstrijo. Bila je prvotno v Reichenhau, a sedaj je gotovo že v Češčenju. Saj morajo biti že ja enkrat meje urejene, potem se bomo pa zoper sešli. Povem Ti, da je cesta Evropa zmešana radi enega trapezega Hitlerja, tega izročka izrodkov. Pravijo, da se nahaja nekje v Argentini, pa naj bo kjer hoče, enkrat ga bodo že dobili v roki.

Ljubljana teta! — Naj Ti še jaz napišem nekaj besed. Več v tem času, ko so divjali pri nas Nemci, smo silno mnogo doživel. Res, žalostno je bila pri nas, mnogi so odšli v gozdove, se bonili, in rečem Ti, da so z svojim junaštvom ustvarjali čudež. Posebno prva leta je bilo za partizane zelo težko, saj niti oružja niso imeli, pa tako hrane in oblike ne. Kakšno je bilo partizansko življenje, posebno življenje prvih partizanov, se sploh ne da popisati. Toliko trpljenja, toliko preganjanja. Mnogo jih je pada. Več teta, saj ne najdem besed s katerimi bi Ti mogla izraziti to, kar je bilo v naših srceh ta dolga leta; prav tako tudi ne čustvuješ, ki jih sedaj občutimo. Saj smo te naše zlate svobode tako neskončno veseli, in pa tudi ponosni smo na naš narod tako, kakor še nikoli prej.

Tudi jaz sem bila pri partizanih, in reči moram, da je bilo to življenje vkljub vsem trpljenju, tako polno lepote, — saj smo si bili vsi kajk bratje in sestre, — vsi enih misti, polni idealov. Res teta, za to ni besed; vse to se lahko samo doživi, drugače si ne moreš predstavljati.

Več teta, včasih premišljujem, če Ti je kaj boljšas po domu. Saj vem, da si včasih zažežiš, da bi bila pri nas in bi se lahko kaj lepega pomenila. Še zapeli bi kakšno. Lepo bi bilo, mar ne? Je tam gori še kaj Slovencev? Kdaj slovenski govor? Kaj ne, kako sem radovana. No, še se bova kdaj videli, me boš pa za ušesa, kaj ne!!

Jaz kar mislim, da nas boš lepega dne prišla pogledat. Upam, da se ne motim??

Te prav prisrčno pozdravljam in poljubjam — Marija.

FRANCIJA BO PRETRGALA ODNOŠAJE S ŠPANIJO?

Pariz, Francija, 13. decembra. (ONA) — Iz dobrih virov prihaja vest, da bo Francija v najkrajšem času pretrgala diplomatske odnose s Francovo Spanijo. Istosaso je izvedela Overseas News Agency, da sta prispevala v torek tajno v Pariz minister za vojno in minister za notranje zadnje nova Španske republikanske vlade, ki je bila nedavno osnovana v Meliki. Cilj njunega potovanja je, da se pogajata s francoskim zunanjim ministerstvom v zadnji priznanja Španske republikanske vlade.

V Londonu krožijo govorice, da bo W. Averell Harriman, ameriški poslanek v Moskvi, resigniral. Možnost je, da bo odstopil po otvorni konferenci zunanjih ministrov treh velesilnih ur zasmržanih luhnj. Edina sreča je bila, da mi niso mogli nič dokazati, drugače bi našli Moskvi.

FILM, KI GA KRITIKI HVALIJO

E. G. Morrison, Ray Reagan, John Hoy in Romano Calo v prizoru iz važnega filma "THE LAST CHANCE", zgodb o junasčki borbi ljudstva v Evropi proti nacijskemu nasilju. Ta film sedaj igra v Criterion gledališču, Broadway in 45. ulica, New York. — To je film, ki ga vsi, ki so ga videli, hvalijo do neba!

Kako se je kalilo jeklo

Spisal NIKOLAJ OSTROVSKI

IZ PRESERJA

Homer City, Pa. — Cenjeni urednik G. Naroda! Prejel sem pismo 10. decembra iz Preserja pri Ljubljani od mojega bratanca Jakopa Kovača. Prosim priobčiti ga v list G. N., je velike važnosti zaradi sina. Njegov oče želi zvesti za njega.

Martin Smith.

Pismo se glasi:
Preserje 28. avg. 1945.

Dragi Martin:

Tvoje pismo sem prejel 25. avgusta. Zelo sem ga vesel. Po dolgih letih groze in strahu mi je tvoje pismo prvi glas iz družega sveta, kjer ne poznate takih groznih vojnih časov, kot jih moramo prenašati mi Evropeji. Mene in mojo družino je nastalo razburjenje. V mestu se bijejo — ali je moči verjeti, da je to svoboda, da so to "naši", ki so pridrli kdo ve odkod?

Streli pokajo že na dvorišču. Po hodnikih tekajo ljudje. In zdajci — domači, neizrekliji — dragi klic: "Tovariši, pride te venjak!"

Pavel je planil k zaprtim vratom z majhnim okencem, v katerega se je uprlo nekaj desetic oči. Srdito je udaril s kopitom po ključavnici. In še in.

"Počakaj, bom-bom ji dam" je zadržal Pavla Mironov in potegnil iz žepa granato.

Vodnik Cigarčenko mu je iztrgal.

"Stoj, psica, kaj se ti mese? Ključe precej prineso. — Kjer ni moči vlotiti, odklene mo s ključi."

Po hodniku so že gnali stražarje in jih s samokresi pehalo v rebra. Hodnik se je napolnil z raztrganimi, neumitimi ljudmi, prevzetimi od brezumnega veselja.

Pavel je na stežaj odpril široka vrata in planil v celico.

"Tovariši, prosti ste. Mi smo budijonovec, naša divizija je zavzela mesto."

Neznana ženska je s solzni mi očmi skočila k Pavlu, ga objala kakor svojca in glasno zajdkala.

Dražja od vsega plena, dražja od zmage same je bila borcem divizije osvoboditev petisočenainsedemdeset boljševikov, ki so jih bili beli Poljaki nagnali v kamenite kletve, da so tu čakali ustrelitve ali vešal, in dvatisoč politdelavcev rdeče armade. Sedmin tisoč revolucionarjev se je trdno mahoma izpremenila v jarke sonce vročega junijskega dne.

Eden izmed zaprtih, jetnik z obrazom rumenim kakor limonova lupina, je radostno planil k Pavlu. Bil je Samuel Leher, stavce tiskarnice v Šepetovki.

Pavel je poslušal Samuelyovo zgodo. Siv nadih mu je preprečil obraz. Samuel je pripovedoval o krvavi žalo-igri v domačem mestecu in njegove besede so padale na srce kakor kaplje raztopljenje kovine.

"Pobrali so nas neko noč vse hkrat, ničvreden provokator nas je izdal. Tako smo se vsi našli v šapah vojaškega orožništva. Tolik so nas, Pavel, da je bilo strah in groza. Jaz nisem toliko trpel kakor drugi;

že po prvi udarci sem se kakor mrtev zvali na tla, ali druge so teplji nekoliko hujše. Da bi kaj tajili, je bilo nesmiselno. Orožništvo je vse bolje vedelo od nas samih. Vsak naš korak so poznali.

Kaj ga ne bi bili poznali, ko je sedel izdajalec sredi nas! Ne morem ti povedati, kako je bilo tiste dni. Ti, Pavel, jih počnaš mnogo: Valjo Brusilova, Rozo Gričmanova iz okrožnega mesta, čisto mlada je še bila, sedemnajst let, dobro dekle, take zaupljive oči je imela, potem Saša Bunšafta, več našega stavca, tak vesel fante je bil, zmerom je risal karikature na gospodarje. Nu, tak evo, on, in potem dva gimnazijca — Novoselski in Tužič. Nu, te počnaš. Drugi pa so bili vsi iz okrožnega mesteca in iz trga. Vsega skupaj je bilo prijetih devet in dvajset ljudi,

V založbi "Mlada knjiga" bo med njimi šest žensk. Vse te so dili dva dni prej kakor nas. zverinsko mučili. Valjo in Ro- Mladega desetarja, radiote- zo so posili že prvi dan. Legrafista Snjegurka, ki je do sramovali so jih, grdobe, kakor vojne delal v Lodžu kot elektricnik hotel. Polmrte so jih tromoter, so obtožili izdajstva pravlekli nazaj v celice. Po tem domovine in komunistične pro- dgodku je jela Roza zmešano pagande med vojaštvom ter ga govoriti, in čez nekaj dni je obsodili na ustrelitev. Prošnje povsem izgubila pamet.

Oni pa niso verjeli, da bi bilo je bil ustreljen štiri in dvaj-

la blazna, ampak so jo imeli set ur po odsobi. Valjo so poklicali v njegovi zaslijanju tepli. Ko so jo zadevici za pričo. Povedala nam streljali, jo je bilo groza po- je, da je Snjegurko priznal, da je vodil komunistično propagandno, oči divje in zmedene- skratak, starka.

Valpa Brusilova se je do zadnjega trenutka dobro držala. Umrli so kakor pravi borce. Odkod so jemali moč, ne vem, ali Pavel, mar je mogoče opisati njihovo smrt? Ni je mogoče opisati. Njihova smrt je bila strašnejša od besed... — Pruzakova je bila zapleta v lahkoh obesite; svoje domovine pa nisem izdal in je tudi ne bom izdal. Stvar je samo v tem, da sta naši domovini različni. Vaša je panska, moja pa delavsko-kmečka. In v tej moji domovini, ki bo prišla — o tem sem globoko prepričan — me ne bo nihče imenoval izdajala.

Po odsobi so nas imeli vse skupaj zaprte. Pred izvršitvijo smrtnice kazni pa so nas odgnali v jetnišnico. Ponoči so nas proti jednini, pri bolnišnici postavili terjaš, bom govoril. Vojno so dišeje je odsodil Valjo in dva druga na vešala, ostale tovaršice pa na ustrelitev.

Poljske vojake, med katerimi smo opravljali delo, so sozajdala vse pošiljali v okrožno mestno, in so jo napravili prekvalko, so našli pri njih dve gra-nati in browning. Granati ji je bil dal prav tisti provokater. Vse je bilo tako napoljano, da so jo mogli obtožiti zaradi namere, pognati štab v zrak.

Eh, Pavle, težko mi je govoriti o zadnjih dneh, a ker ti terjaš, bom govoril. Vojno so dišeje je odsodil Valjo in dva druga na vešala, ostale tovaršice pa na ustrelitev.

Poljske vojake, med katerimi smo opravljali delo, so sozajdala vse pošiljali v okupno jamo. (Dalje prihodnjie.)

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

CASTER
EXPERIENCED ON
WHITE METAL
TOP WAGES
GOOD WORKING CONDITIONS
METCRAFT PRODUCTS
112-49 ROOSEVELT AVE.
CORONA, L. I.
(243-245)

BLACKSMITH, SPRING FITTER
First-Floor Man
EXPERIENCED
HIGHEST WAGES — STEADY POSITION
B & S AUTO SPRINGS
DA 9-6159; or DA 9-5087 after 6 PM
(243-249)

DIEMAKER
ON
STEEL RULE CLICKER
and PRINTING DIES
HIGH SALARY: STEADY POSITION
A. B. C. DIES
742 SIXTH AVE. (off 24th & 25th Sts.)
N. Y. C. — CH 2-0716
(243-249)

EXPERIENCED ALL AROUND MAN IN AWNING BUSINESS
Good Pay; Steady Job. — Call in person.
STAR AWNING CO.
42 JAMAICA AVE., BROOKLYN
(237-243)

BENCH HAND FOR WOOD WORKING SHOP
EXPERIENCED ALL AROUND MECHANIC
STEADY: GOOD SALARY
Call: BELLE Harbor 5-4141
(243-244)

STRONG MAN
Experienced on FEATHERS & HAIR
To Work on Machines
Good pay. — Steady job. — Good Working Conditions
FANTI EXPORT & IMPORT CORP.
573 Sackett St., Brooklyn, N. Y.
TR 5-4606
(240-246)

SKILLED GLASS WORKERS
Gatherers; Blockers; Blowers on
LARGE ILLUMINATING WARE
GLEASON-TIEROUT GLASS CO.
39-50 — 54th ST., MASSEY, L. I.
EV 7-6760
(238-244)

TAILOR
for RELIGIOUS GOODS
to work on Priest-cassocks, experienced, very good pay, permanent, excellent opportunity. — Apply BOHNE BROS., 39 Barclay St., N. Y. C.
(243-245)

TOOL MAKERS
Thoroughly experienced on fixtures.
MECHANICAL DRAFTSMEN
Experienced on small tool and product design in cutlery manufactory preferred.
Call or write to Mr. F. A. Schoenwiesner Personnel Mgr.
ENGLISH TOWNS CUTLERY, LTD.
ENGLISH TOWNS, N. J.
Phone Englishtown 3311
(238-245)

HEKTORJEV MEC

ROMAN:

Spisal RENE La BRUYERE

(11)

"Čemu ga potrebujem!... Nositi ga hočem. Ne zaradi zabave, saj vidite, da mi je zmerom med nogami — ampak zato, da pokažem vsemu svetu svoj plemenit stan. In takle klavrn grešnik naj bi mi ga odpenjal!"

"Razložite nam to jasneje," se je oglasil predsednik, ki je edini ohranil izraz neomajne resnove.

"Sam vest, dragi bratrance: chailski fevd je dovolj dolgo pri našem rodu, da lahko zdaj, ko sem pridejal še romadsko vlastelinstvo, brez oporekanja opašen plemiški meč! In vendar, pomislite, kaj se je zgordilo: prokurator Fresneau, nemanič, ki sem mu odrekel posojilo, je uhijskal proti meni starega vicedoma de Ceranca. (Da vam povem vse po pravici: tudi temu sem odrekel posojilo.) Z eno besedo, onega Fresneana me je poiskal v nedeljo po maši in mi je sporočil v vicedomovem imenu, da moram neutegnoma odložiti to znamenje odlikovanja... Virgil sem ga iz hiše in zdaj sem tu."

"Ehni!" je velerosnabno zakršljal predsednik, stresajoč svojo robačnico. "So razlogi, ki govore za vas, in so razlogi, ki govore drugače..."

"Drugače, tristo vragov!... Vse sodnike spravim ob sapo, do samega kralja pojdem, ako bo treba; poslednjo srajevo zapravdam in poslednji groš — toda dokazati hočem vicedomu, da sem si za dober denar pridobil pravico nositi rapir, in da ga bom nosil vsem vicedomom, vsem prorkuratorjem in vsem drugim možgom tega sveta na ljub!"

"Nu, nu, dragi bratrance, ne razburjajte se tako; nihče izmed nas vam ne zavida plemiških pravic, kakor vam jih je menda zavidal neseg, ki so ga pravkar odvedli v hlev. Pustite svoja dokazila pri meni, ogledati si jih hočem kar najskrbnejše; mogoče je, da dobite ravnovo, ako jo volče začeno proti vam."

"Kako proti meni? Jaz sam jo začenem proti njim! Prav zato sem prišel, da si najdem odvetnika, ki bo branil mojo pravico. Obrežavača jo me, z nogami me teptajo, in to baš v trenutku, ko je doletole mojo hišo tako laskavo odlikovanje!... Kaj bosta mislili gospod baren Hodeboek, mrakiz de Marchezallier, in svetlost njegova mati, ki jih, kakor menda vesne, pričakujem v goste? Kaj bosta mislila omeni, ako pogolnem tako žalitev molče?"

"Eh, dragi du Chail! Kdor ima tako naban možnjček in toliko krásnih posestev ka-

lor vi, da ne govorim o vaši predražestni hčerki, tisti naj se ne čudi, ako se klatijo okoli njega obubožani markizi... Hodeboek ni neprvi ne poslednji te sorte... Saj me razume-

"Naj bi se izpolnila vaša slutnja, bratrance!

Da ne pozabim, Renée, ali si opravila moja naročila? Jutri te vzamem domov: sporočili no mi, da se naša visoka povabljenca čudita uvojni odnosnosti!..."

Čeprav mi je bilo žal ostaviti "Doranta", ne da bi mu utegnila pojasniti vzrok nenadnega odhoda njegove "Silvije", se vendar nisem upala ugovarjati očetovi volji.

Kumarica sama je vneto pospeševala priprave. Pri slovesu mi je celo šepnila na uho:

"Prižgati hočem sveti Evstahiji svečo, da vam izprosi markizovo ljubezen."

"Bog ne daj tega!" sem vzkliknila.

Zažugala mi je s prstom; zakaj nazeri tisto, da so bili taki, da bi bila smatrala vrla žena mojo možtev z grdim, siromašnim in smešnim Horricom, ki je bil vzlje vsemu temu uverjen, da mi izkazuje s svojim zanimanjem neizmerno čast, za nenadejano, jedva mogočo spreč.

Toda ponos Marchezallierskih se ni uklonil tako maglo, kakor smo pričakovali. Več ko desetkrat smo pripravili slavno kosilo, več ko desetkrat je pekel kuhar pure in fazane, več kot desetkrat sem oblekla jaz svojo prelestno oblike in več ko desetkrat je oče opatal paradni rapir, dočakali pa nismo nikogar razen markizovih lovskih čuvajev, ki sta pribajala venomer z istimi jalovimi opravičili. Nahodov, prehlajen, posetov in drugih napotij ni bilo na marchezallierskem gradu ne konca ne kraja...

Pa ni bilo nenadejane okolnosti, ki je zakurila starci markizi pod pete, bi naša zaloge morda že danes čakale vnebovzetja v njem presveti želodec.

Nekega jutra sem se zabavala s tem, da sem krmila romadske golobe. To mi je bilo vsak dan največja radost. Kakor hitro sem se poskazala s polnim predpasnikom zrnja, so prilegli moji kraljati prijatelji in so fotofati okoli mene, sedaje mi na glavo, na ramena in na kojader...

Brameč se najbolj vsiljivih med njimi, nisem opazila jezdca, ki se je ustavil na dvorišču. Zdramil sem se šele, ko me je vprašal njegov raskavki glas:

"Gospodina dle la Romade, jelite da?"

Ozrač sem se in ostrmela: bil je angouleški dragonec.

"Da, gospod," sem odgovorila. "Kaj želite?"

"Naši oficirji vam pošiljajo tole vabilo. Saj so mi dejali tristo vragov, da je namenjeno za dieni."

Lahko si mislite, da sem brž izpustila predpasnik ter odprečila pismo, ki mi ga je pomolil dragonec. Med tem, ko so moji gladni kraljati planili po zrnju, sem čitala, vsa rdeča od veselja:

"Polkovnik in oficirji angouleških dragoncev prosijo gospoda de la Romade, gospo kanonico de Sainte Emerance in gospodino Renée de la Romade, da bi jih počastili s svojo udeležbo pri gonji na merjasev, ki jo prirede v Valleretskem gozdu dne 5. maja."

(Dalje prihodnjč.)

IZ CLEVELANDA

Cleveland, O. — Častno so bili odpuščeni iz armade: Leo Bostjančič, v službi 32 mesecev in 25 mesecih preko morja; Jack Samsa, v službi štiri leta, od teh 37 mesecov na Pacifik; John Jagodnik, v službi 35 mesecev pri inženirskem oddelku, dve leti v Evropi; Fr. Dolence, v službi tri leta kot topničar pri bombnikih, od teh dve leti na Pacifiku, kjer si je zasluzil devet odlikovanj; Ferdinand Kužnik, v službi štiri leta, od teh čez dve leti na zapadni fronti — njegov brat Joe, ki je bil ranjen v Nemčiji, se je moral ponovno podvenci operaciji; Anton Kapela, pri mornarici štiri leta, od teh dve leti na Pacifiku; Frank Mahnič, v akciji na zapadni fronti. — V inženirski šoli Case je napravil izpit za kemičnega inuženirja Louis Kotnik, sin družine Albert Kotnik iz Collinwooda.

Kupujte Victory Bonde potom Pay-Roll Savings Plan.

PAKETI slovenskim narodom
Mi rešujemo vaša skrbi glede pošiljanja paketov preko morja in v notranjost. — **ZAVIJANJE IN PRIPRAVLJANJE BREZ GLAVOBOLA ZA VAS.** — Mi prevzamejo kateroko

do delo, najst bi še tako malo.
TAYLOR MFG. CO., 2418 Second Ave
N. Y. C. — Atwater 9-6371

LETNA SEJA RELIF-NEGA ODBORA

Iz urada SANS-a v Chicago, poročajo:

Dne 8. decembra se je vršila v New Yorku letna seja naše relifne akcije, ki jo je pred dobrim letom ustanovil Združeni odbor. Poslovala je pod imenom War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, njen pododsek, ki je imel namen in na logu delovali med ostalimi Amerikanci, pa American Committee for Yugoslav Relief. Izkušnje enoletnega poslovanja so pokazala, da je bil ta ameriški pododsek v velik meri odvisen od pomoči, ki jo je prejemal od Amerikanov, ki jih ima z transportacijo UNRRA. Ta bo ob zaključku decembra v skupnem razdelila po Jugoslaviji za 50 milijonov dolarjev vrednosti žita, hrane, obike, tovornih avtomobilov, poljedelskih strojev, živine za reho itd.

Toda ponos Marchezallierskih se ni uklonil tako maglo, kakor smo pričakovali. Več ko desetkrat smo pripravili slavno kosilo, več ko desetkrat je pekel kuhar pure in fazane, več kot desetkrat sem oblekla jaz svojo prelestno oblike in več ko desetkrat je oče opatal paradni rapir, dočakali pa nismo nikogar razen markizovih lovskih čuvajev, ki sta pribajala venomer z istimi jalovimi opravičili. Nahodov, prehlajen, posetov in drugih napotij ni bilo na marchezallierskem gradu ne konca ne kraja...

Odbornikom je bilo na seji podano obširno finančno poročilo o enoletnem poslovanju ter referat o aktivnosti in doseženih uspehih številnih skupin, ki sodelujejo pri našem relifnem delu za Jugoslavijo. Ti računi in izčrpni referat bodo objavljeni v bližnji bodočnosti.

Da se delokrog naših aktivnosti še bolj poveča in razširi

tudi med tukajšnjimi Slovencami v New Yorku kjer je živel nad 25 let, ter je svoj čas tudi spadal k tukajšnjemu slovenskemu pev. društvu "Slovan" v Brooklynu, N. Y. — Zapušča sestro Ivanka Ovca, nečakino Marie Pogacar in tetu Karinu Pfeifer in več sorodnikov. Sv. maša zadušnica se bo brala v slov. cerkvi sv. Cirila na 62 St. Marks Place New York City in sicer v soboto dne 22. decembra ob 9 uri zjutraj. Prizadetim naše prav iskreno sožalje.

Sestav celokupnega odbora je sledeli:

Castna predsednica Mrs. Eleanor Roosevelt;

Sopredsednica Zlatko Baloković in Louis Adamič.

Podpredsedniki Mihail Marinković, Joseph M. Martinac in Michael Evanoff.

Tajnik Harry Justič.

Blagajnik Mirko G. Kuhel.

Pomočna blagajničarka Anna S. Tavern.

Odborniki Geo. Kovačevich,

Anthony Lucas, Fred A. Vider,

T. O. Lisleson, dr. Kingsbury,

dr. J. Freeman, Jacob Potofski, dr. DeWitt Stettin, Geo. Pirinsky, Stojan Pribičević.

Finančni odbor Joseph Zavertnik, Joye Baloković, Geo. Parinsky, 2 imenuje predsednik ter Mirko G. Kuhel in Anne S. Traven.

Direktorica poslovanja ga.

Joyce Campbell je obenem po-

ročala, da se kampanja za zbiranje oblike, ubovala, odej itd.

uspešno razvira ter da bo naj-

preklosila kampanjo, ki smo

jo vodili lanskoumo v pom-

lad. Aktivnosti ni opažati sa-

mo med Jugoslovani, temveč

tudi med drugimi Amerikanci,

zlasti med unijami, igralskimi

skupinami itd. V videku je se-

daj velika kampanja sredi ja-

naruja in februarju izključno

za jugoslovanske otroke, obe-

nem pa se organizira posebni

odbor, ki so utrpele veliko ško-

do in uničenje za časa okupa-

cije in osvobodilne borbe v Ju-

gosloviji.

Sejo je obiskal tudi poznani

poročevalec Stojan Pribičević,

ki se je pred kratkim vrnil iz

Jugoslavije, dalje g. Beno Hab-

janič, trgovski ataša pri am-

basadi v Washington, ter Mr.

in Mrs. Fastau od UNRRA,

ki ste se tudi vrnila iz Jugo-

slavije. Vsi so imeli mnogo za-

počit.

Kupujte Victory Bonde potom Pay-Roll Savings Plan.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjiga daje poljubna navodila, kako postati ameriški državljan v slovenščini. Cena 20 centov.

Dobite pri Kujigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

HELP WANTED ::

HOUSEWORKERS

NO COOKING REQUIRED

sleep out — 5 room apartment — 3

adults — 2 children — Pleasant

surroundings — Midtown

SMITH 825 WEST END AVE., N. Y.

Apt. 15 D — MO 2-7694

(243-244)

GIRL OR WOMAN

LIGHT HOUSEWORK

No children — Sleep in or out

NICE SALARY

CALL ALL WEEK

90 EAST 39th ST., BROOKLYN

Phone SL 6-5043

(243-249)

FINGERWAVER — MANICURIST

ALL AROUND OPERATOR

EXPERIENCED

Steady job; Good pay; 5 day week

Good working conditions

MURRAY'S 860 86th ST. BEAUTY